

nání a v rozsudku uvedených průvodů učinil správná zjištění v příčině bolesti z úrazu žalobci povstalých a jich trvání a sdílí odvolací soud zjištění ta dle §u 498 c. ř. s. Jest však odvolací soud toho náhledu, že, když dále přihlíží se k sociálnímu postavení žalobcovu v rozsudku blíže rozvedenému, jakož i k relativní ceně peněz, jest jakožto 100%ní bolestné přiměřeným peníz pouze 12.000 Kč a nikoliv 16.000 Kč soudem prvé stolice uvedený, tak že by polovice činila pouze 6.000 Kč, ve kterémž směru jest tedy odvolání žalovaného odůvodněno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Dovolací soud sdílí právní názor soudu druhé stolice, že skutečnost žalobcovy praedisposice při posuzování přiměřenosti požadovaného bolestného nemůže, jak se toho dožaduje žalovaný ve svém dovolání, přicházeti v úvahu, poněvadž bolesti, které má v jejich zlých účincích zahladiti prisouzené bolestné, byly vyvolány a vybaveny žalobcovým úrazem. Pokud žalobce vytýká, že odvolací soud nepřihlížel správně ku relativní ceně peněz, tu arci odvolací soud neuvedl, kterou dobu považuje v této příčině za rozhodující, ale právě proto sluší předpokládati, že touto rozhodující dobou byla mu doba zákonitá, totiž podle §u 406 c. ř. s. doba vynesení rozsudku prvního soudu. Opačný právní názor žalobcův, nemající opory v zákoně, nelze schváliti.

Čís. 4953.

Otázka strany na znalce o skutečnosti, jež nebyla předmětem znaleckého důkazu, není skutkovým přednesem.

Není věcí žalobce, domáhajícího se náhrady škody, by dokazoval, že jeho nestihá zavinění (spoluzavinění).

(Rozh. ze dne 22. dubna 1925, Rv I 434/25.)

Žalobě proti bance o náhradu škody, ježto opomenula vyhověti příkazu k úpisu akcií pro žalobkyni, bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Co do právního posouzení věci napadá dovolatelka v podstatě právní přesvědčení nižších soudů, že nárok na náhradu škody založen byl jejím opomenutím vyhověti příkazu ohledně dalších 50 akcií. Po této stránce odkazuje se na předpis §§ 1294 a 1295 a násl. obč. zák. V pokračování dovolacího spisu hledí však dovolatelka prokázati, ne-li výhradně zavinění, tož aspoň spoluzavinění žalující strany vzhledem k utrpěné škodě tím, že oněch 50 akcií nebylo přihlášeno k úpisu. Podnět k těmto vývodům zavdala otázka zástupce žalované strany na znalce, a odpověď znalce, že upisovací práva mohla býti uplatněna i po lhůtě upisovací, po případě po 17. lednu 1922, kterého dne žalobkyně dostala vyúčtování, z něhož bylo patrné, že upisovací právo bylo uplatněno jen ohledně

800 akcií. Nižší soudy nepřihlédly k této okolnosti, ježto nebyla žalovanou stranou tvrzena včas, t. j. v řízení před soudem první stolice. Po této stránce je s nimi souhlasiti. Žalující strana, uplatňující nárok na náhradu škody, byla povinna podle §u 1296 obč. zák. tvrditi a prokázati zavinění žalované strany. Žalobkyně přednesla skutečnosti, z nichž dalo se souditi na toto zavinění, nižší soudy, vzavše přednes ten za prokázaný, vyvodily z něho právem zavinění žalované strany na škodu a vyhověly žalobnímu nároku. Mylným jest však názor žalované strany, že bylo povinností žalující strany prokázati také, že ona sama nemá viny na škodu, po případě že bylo její povinností přednésti skutečnosti, z nichž by se dalo souditi na její zavinění, předpokládajíc ovšem, že skutečnosti ty tu byly, jak žalovaná dodatečně tvrdí. Povinnost takovou nelze dovoditi ze zákona, neboť strana nemůže býti ve sporu nucena, by přednesla více, než pokládá za vhodné, zejména skutečnosti odporující nároku, jí uplatňovanému. Bylo proto povinností žalované strany, by přednesla sama skutečnosti, z nichž by se dalo souditi na zavinění neb aspoň spoluzavinění žalující strany, a nabídla o nich důkazy. Šlo o obranu proti žalobnímu nároku, a tato obrana byla úkolem žalované. K přednesu tomu nedostačila otázka na znalce o skutečnosti, jež nebyla předmětem znaleckého důkazu. Žalovaná strana mohla i po výpovědi znalcově, zejména i po jeho odpovědi na onu otázku prohlásiti, že namítá proti žalobě skutečnost, vyplývající jak z její otázky, tak i z odpovědi znalcovy, a tím učiniti ji svým skutkovým přednesem, a důsledkem toho i předmětem, ne-li dalšího jednání, aspoň rozhodnutí soudem. Žalovaná strana tak neučinila, neměly proto nižší soudy důvodu, zabývati se důsledky, vyplývajících pro spor z odpovědi znalcovy po případě zjistiti skutečnost, z výpovědi té vyplývající, naopak šlo jen o nezávazný projev znalecova názoru, ježto nebyl opřen ani o skutkový přednes ani o průvodní usnesení.

Čís. 4954.

Bylo-li na místo výměnkářských dávek umluveno peněžní relutum, platí zásada doložky rebus sic stantibus.

Umluvil-li výměnkář s tím, kdo byl zavázán k plnění výměnku, před válkou, by na místě výměnkových dávek bylo placeno peněžité relutum v určité výši, může vzhledem k pokleslé hodnotě peněz žádati, by do budoucna plněny byly opět výměnkové dávky v přírodninách, třebaž na tento případ nebylo ve smlouvě pomýšleno.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1925, Rv I 460/25.)

Smlouvou ze dne 11. září 1908 zavázali se žalovaní dodávati žalobci naturální výměnkové dávky. Smlouvou ze dne 9. ledna 1910 ujednaly strany, že žalovaní budou nadále platiti žalobci na místo naturálních dávek 80 Kč ročně. Žalobu, již domáhal se žalobce na žalovaných, by vzhledem ku změněným měnovým poměrům platili opět výměnkářské dávky v přírodninách, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.